

Ολλανδικές Βιβλιοθήκες με Διακρίσεις: η δημόσια βιβλιοθήκη της πόλης Almere

Janta Van Lienden

τ. Προϊσταμένη Βιβλιοθήκης
Ολλανδικού Ινστιτούτου στην
Αθήνα

✉ jjvantavanlienden@gmail.com

Εύα Σεμερτζάκη

Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Βιβλιοθήκης, Τράπεζα της
Ελλάδος

Συντάκτρια, περιοδικό «Συνεργασία»

✉ esemertzaki@bankofgreece.gr

✉ esemertzaki@ath.forthnet.gr

Ίσως ηχεί περίεργα αλλά η πόλη Almere έχει ηλικία 35 έτη, αφού ιδρύθηκε το 1976 και είναι η πιο καινούρια πόλη της Ολλανδίας. Από την αρχική ανάπτυξή της ως αστική περιοχή ανατολικά του Άμστερνταμ, εξελίχθηκε σε πόλη με 190.000 κατοίκους και 13.000 επιχειρήσεις. Η πόλη χτίστηκε γύρω από ξεχωριστούς πυρήνες, καθένας από τους οποίους είχε τις γειτονιές του, εγκαταστάσεις και ταυτότητα, ενώ όλοι οι τομείς της πόλης συνδέονται με κοινές υποδομές και ένα ενιαίο κέντρο της πόλης. Στην καρδιά του κέντρου της πόλης χτίστηκε το κτήριο της νέας Βιβλιοθήκης μεταξύ των ετών 2005–2009. Είναι το τελευταίο κτήριο που ολοκληρώθηκε υλοποιώντας το κύριο πρόγραμμα του κέντρου (masterplan).

Η βιβλιοθήκη του Almere βραβεύτηκε το 2010 μαζί με τη βιβλιοθήκη Voorschoten–Wassenaar με το βραβείο NDB/Bibliop ως οι καλύτερες δημόσιες βιβλιοθήκες της Ολλανδίας. Κρίθηκαν ως οι καλύτερες δημόσιες βιβλιοθήκες για το 2010 σύμφωνα με την ετήσια έρευνα που διενεργεί το περιοδικό Bibliothekblad. Πρόκειται για βιβλιοθηκονομικό περιοδικό για δημόσιες βιβλιοθήκες που εκδίδει η Ένωση Δημοσίων Βιβλιοθηκών. Περιλαμβάνει άρθρα, συνεντεύξεις, νέα και πληροφορίες. Το περιοδικό δημοσιεύεται 15 φορές το χρόνο και μερικές εκδόσεις έχουν τη μορφή ειδικού τεύχους, δηλαδή επιλέγεται ένα θέμα με το οποίο ασχολείται το περιοδικό διεξοδικά. Από τον Ιανουάριο 2011 το περιοδικό είναι προσβάσιμο [online](#).

Το περιοδικό απευθύνεται κυρίως στους επαγγελματίες πληροφόρησης των δημοσίων βιβλιοθηκών, αλλά και στα συμβούλια βιβλιοθηκών, δημόσιες αρχές, τον τομέα της πληροφόρησης, του πολιτισμού και του βιβλίου.

Διαδικασία επιλογής της βραβευθείσας βιβλιοθήκης

Μια φορά το χρόνο το περιοδικό Bibliothekblad επιλέγει την Καλύτερη Βιβλιοθήκη του Έτους. Για το 2010 η κριτική επιτροπή αποτελούνταν από πέντε (5) άτομα: έναν πολιτικό, ένα συγγραφέα, ένα βιβλιοπώλη και δύο βιβλιοθηκονόμους. Υπήρχε υποψηφιότητα μίας βιβλιοθήκης ανά νομό (από τους 12 νομούς). Αυτές τις 12 βιβλιοθήκες επισκέφθηκαν σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, απροειδοποίητα και ανεξάρτητα οι κριτές, ως μυστήριοι επισκέπτες, οι οποίοι συνέταξαν την έκθεση για την κρίση. Όλες οι βιβλιοθήκες κρίθηκαν με βάση 11 κριτήρια, τα οποία εντάσσονταν σε τρεις κατηγορίες: κτήρια και εσωτερική εμφάνιση, συλλογές και υπηρεσίες και προσανατολισμός προς τους πελάτες-χρήστες.

Περιγραφή της Βιβλιοθήκης

Το διαγωνισμό για την κατασκευή του κτηρίου κέρδισε η εταιρεία Concrete Architectural Associates με αρχιτέκτονες τους Meyer & Van Schooten από το Άμστερνταμ, οι οποίοι σχεδίασαν το κτήριο. Το οικοδομικό συγκρότημα στο οποίο βρίσκεται η Βιβλιοθήκη απαρτίζεται από το κτήριο της Βιβλιοθήκης εκτεινόμενο σε πέντε ορόφους με ασύμμετρο σχήμα, εσωτερική αυλή, 30 διαμερίσματα, χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων και ποδηλάτων. Το κτήριο της Βιβλιοθήκης βρίσκεται σε κεκλιμένο επίπεδο με διαφορά 19

ποδιών ύψος από την εξωτερική προς την εσωτερική πλευρά.

Πριν από 10 χρόνια η βιβλιοθήκη αντιμετώπιζε τον ανταγωνισμό από άλλες πηγές πληροφόρησης και έφθινε στο ενδιαφέρον του κόσμου. Για το λόγο αυτό κατάλαβε ότι χρειαζόταν δραστική αλλαγή για να επαναπροσδιορίσει το ρόλο της ως το κέντρο της κοινότητας (community hub). Επικοινωνώντας με τους χρήστες της έγινε αντιληπτό ότι έπρεπε να θεωρήσουν τους αναγνώστες της βιβλιοθήκης ως πελάτες και όχι ως απλά μέλη. Έτσι σκέφτηκαν να χτίσουν τη βιβλιοθήκη ώστε να προσιδιάζει σε εμπορικό κέντρο με καταστήματα λιανικής πώλησης, να δημιουργήσουν μια βιβλιοθήκη όπου ο αναγνώστης - πελάτης έρχεται για να μείνει για πολλές ώρες.

Αυτή η ιδέα του πολυκαταστήματος οδήγησε στο σχεδιασμό των χώρων της Βιβλιοθήκης σε ζώνες, με βιβλιοθήκες τοποθετημένες σε ελικοειδές σχήμα και τα βιβλία στα ράφια να τοποθετούνται είτε σε οριζόντια θέση για να εμφανίζονται τα εξώφυλλα είτε σε κάθετη, δίνοντας την εντύπωση ότι ο αναγνώστης περιδιαβαίνει στα βιβλιοστάσια και εύκολα πλησιάζει το βιβλίο που του τραβά την προσοχή. Απέρριψαν λοιπόν τον παραδοσιακό τρόπο τοποθέτησης των βιβλίων και των ραφιών. Τα βιβλία τοποθετούνται σύμφωνα με την ιδέα των διαφορετικών καταστημάτων και όχι με βάση ταξιθετικούς αριθμούς. Κάθε τομέας έχει χώρο με προσανατολισμό του ύψους ζωής (lifestyle-oriented space), π.χ. νεανικά, πολιτισμός, υγεία, ταξιδιωτικά. Οι διπλές βιβλιοθήκες δεν έχουν διαχωριστικά πλαίσια ανάμεσα στις δύο πλευρές για να δίνουν την εντύπωση ανοικτού χώρου. Ανάμεσα στον ελικοειδή σχηματισμό των βιβλιοθηκών τοποθετούνται καθίσματα και φωτισμός, αλλά και μεγάλοι πάγκοι ως καθίσματα, δίνοντας την αίσθηση άνετου χώρου και χαλαρής ατμόσφαιρας.

Οι χώροι της Βιβλιοθήκης αποτελούνται από ζώνες με χρώματα και σχεδιασμό ανάλογο με την ομάδα χρηστών στην οποία απευθύνονται. Οι χώροι αποτελούνται από δωμάτια, διαδρόμους, βιβλιοστάσια, χώρους διδασκαλίας, χώρους παιχνιδιών και μελέτης, χώρους για πρόσβαση στο διαδίκτυο, τμήμα πολυμέσων, χώρους εξυπηρέτησης κοινού. Η καφετέρια με τις εφημερίδες στο δεύτερο όροφο περιέχει περιοδικά και εφημερίδες γύρω από ένα κυκλικό μπαρ με οθόνες που παρουσιάζουν τα τελευταία νέα. Το τμήμα παιχνιδιών και πολυμέσων στον τέταρτο όροφο έχει κυκλική μορφή και περιέχει οθόνες που παρουσιάζουν ζωντανά τα παιχνίδια. Στον πέμπτο όροφο του κτηρίου στεγάζεται το αμφιθέατρο όπου θεατρικές ομάδες ανεβάζουν έργα τους και όπου παρουσιάζονται κινηματογραφικές παραστάσεις για παιδιά. Όλοι αυτοί οι χώροι και οι διευκολύνσεις καθιστούν τη βιβλιοθήκη δυναμική μορφή στο κέντρο της πλατείας της πόλης.

Synergasia, 01/2011